

Mia Sunnman

– född till sadelmakare

Redan som sjuåring var Mia Sunnman klar över att hennes framtid låg i hästar och sadelmakeri. Hon har fortfarande kvar Barbiehästarnas sadlar som hon tillverkade av cellplast och mocka, med stigbyglar av ståltråd. När hennes mamma flyttade ihop med en sadelmakare fick hon tillgång både till riktiga verktyg och professionell kunskap.

Mia minns att hon köpt hem några laskremmar. Stolt visade hon de snygga flätorna för sin mammas nya sambo som undrade om hon ville lära sig mer om läderarbeten.

– Visst vill jag det, sa jag. Det visade sig att han arbetat som sadelmakare i försvaret. Han visade sina verktyg – det var en riktig skattkista. Han lärde mig att använda verktygen, resten fick jag komma på själv. Det blev några år av experimenterande. Nu har jag fått överta hans verktyg, berättar Mia.

Efter att ha hängt med mammans sambo och lärt sig grunderna blev hon allt duktigare och kunderna började strömma till.

– De fråga om jag stoppade om sadlar. Jag ville göra ett bra jobb och kände att jag måste lära mig mer och sökte in på sadelmakeriskolan och fixade gesällbrevet, förklarar Mia.

Hon tycker att sadelmakarskolan i Tärnsjö var en bra skola. Men att den kunde kännas lite splittrad, eftersom eleverna under studietiden skulle få prova på allt: båt, bil, häst, väskor och etuier.

– Första året gick ut på att man skulle hitta vad man ville fördjupa

sig i de följande två åren. Jag visste ju redan vad jag ville syssla med, så jag fick nog ut mer av skolan än många andra som inte var så målinriktade.

Även om det kanske finns större efterfrågan på bilsadelmakare och på båtsidan så hänger Mias inriktning ihop med hennes stora hästintresse. Men hon sysslar även en del med kapell och båtdynor, eftersom det är hennes mammas inriktning. De delar också verkstad.

Mia är inte uppvuxen på landet utan i Vaxholm. Men hästar har varit naturliga följeslagare från de första ridlektionerna som sexåring, genom naturbruksgymnasiet och till arbetet med det egna stallet och olika arbeten inom hästnäringen.

Mammans sambo är också orsaken till att hon och hennes mamma driver stallet på Resarö, där de tar emot hästar för inackordering. Han jobbade på gården som hästskötare när han fick reda på att verksamheten skulle flytta.

– Jag blev eld och lågor när jag hörde att arrendet på gården var ledigt och ville att vi genast skulle ta över. Vi gjorde en deal: jag skulle lära mamma hästhållning mot att jag fick bo gratis på gården. Det var då, för tio år sedan, som jag skaffade mig min första egna häst.

Hon trivs med att vara egen företagare, att kunna göra saker och ting när och hur hon själv vill. Hon blir snabbt uttråkad som anställd och av att göra samma sak varje dag. Men hästarna och sadelmakeriet gör varje dag helt olika. Hon har å andra sidan inte haft så många vanliga jobb. Framst har hon haft olika hästjobb. Hon har tränat och ridit hästar på Täby galopp och skött ston och fölningar, arbetat med inridning och unghästräning, hon har även hunnit syssla en del med hopphästar och praktiserat i ett westernstall.

Något av det roligaste hon varit med om var den så kallade Karl den XII ritten genom Europa, då 80 hästar och 40 ryttare och kuskar tog sig från Pitesti i Rumänien till Stralsund och Sverige i Karl den XII:s fotspår – eller snarare hovspår.

– Jag jobbade med körning och var hästskötare. Man fick lära sig klara av att sela på under fem

minuter i mörker i Transsylvanien i spöregn. Det var ansträngande men lärorikt och jättekul!

En tid arbetade Mia för OS-ryttarna Per Sandgaard och Pether Markne.

– Det var då jag blev biten av dressyr. Jag fick tillfälle att rida de riktigt fina hästarna. Men det var lika hårt arbete där som i andra stall, som hästskötare är man en slav. Man får ofta inte tid att äta eftersom hästarna jämt ska skötas. Många jobbar nästan gratis, speciellt om det är stora namn.

Även om utbildningen i Tärnsjö är bra är det hårt att komma ut i arbetslivet. Hon är ändå glad att hon gick på skolan innan den blev en KY-utbildning. Utbildningen har kortats med tio veckor, vilken hon menar riskerar gå ut över gesällarbetet.

– Vi klarade att uppfylla våra 4500 timmar under tre år på skolan. Det bästa är om man kan göra klart gesällarbetet på skolan där man har alla verktyg. Det är inte säkert att man hunnit starta verkstad.

Hon liksom klasskamraterna var förberedda på att det var en hård verklighet som skulle möta dem efter skolan. Förutom att de fick lära sig företagsekonomi och bok-

föring så kom många verksamma sadelmakare till skolan och föreläste kring företagande. De framhöll att de den första tiden efter skolan antagligen inte skulle komma att tjäna ett öre.

– Jag var nog i motsats till många andra elever ganska förberedd på livet efter skolan. Jag hade redan en upparbetad kundkrets och marknadsförde mig redan under skoltiden. Jag finansierade mina studier genom att göra sadelmakerijobb vid sidan om, berättar Mia.

De större beställningarna tog Mia med förbehållet att hon skulle göra dem först när skolan var klar. Därför hade hon en del jobb att starta med. Dessutom fick hon stoppa om alla Östermalms ridskolas sadlar direkt efter utbildningen. Det innebar väldigt mycket jobb och mycket stress men innebar att Mia kunde betala av sina skulder från åren på skolan.

I hennes årskull är det knappt hälften som än så länge startat verkstad. Hon tror att det är en ganska stor fördel att vara sadelmakare i stockholmsområdet. Här finns många hästar och köpstarka kunder.

– Täby och Vallentuna är de hästtätaste kommunerna i hela Sverige. Så att etablera sig här är inte fel. Visst finns det en hel del sadelmakare här omkring, men få som är specialiserade på sadlar, de är främst inriktade på bil, båt eller selar.

Kundgruppen som beställer sadlar i 30 000-klassen är inte så stor. För att komma ifråga för beställningar av den typen av arbeten måste man vara etablerad, vara ett namn som kunderna litar på gör ett bra arbete. Man googlar inte fram en sadelmakare för den typen av jobb.

– Dessutom vill folk se och känna på varan, kanske ha provridit någon kompis sadel och bli rekommenderad. Jag rider ju förstås bara i mina egna sadlar. Jag har gjort två kundsadlar, men det var under skoltiden, så det var ju alldeles för billigt. Men jag ville så gärna göra en sadel.

Det är fortfarande det hon helst vill syssla med.

– Det är nog möjligt för jag får förfrågningar. Det är nog mer jag som drar på det och undrar om de verkligen har provat alla andra al-

På bordet ligger en Rolf Stenbergsadel som ska stoppas om. Det är alltid lite spännande att se vad de har stoppat i den. Innan Mia kommer ner till originalstoppningen i ull kommer svårdefinierbar stoppning i någon sorts syntet fram, ett resultat av en kanske inte helt lyckad omstoppning.

ternativ. Har de en häst som inte är helt omöjlig i ryggen och det finns billigare alternativ och de inte har så gott om pengar så försöker jag hjälpa dem med andra alternativ än en nytillverkad sadel. Det är kanske inte så bra egentligen, funderar Mia.

Och det finns kunder som har råd att uppskatta gott hantverk.

– Några sådana kunder har jag. De beställer mycket reservdelar och ett helt gäng pannband på en gång. Jag kan ta mina 1000 kronor per pannband utan att de protesterar. De här kunderna är guld värda, det är dem man ska hitta.

Det gäller att få kunderna att förstå vad det är de får om de köper en handjord sadel. Att bara kvali-

tetslädret till en sådan kostar många gånger mer än priset på en post-ordersadel. Att de förstår att de får vad de betalar för. I väntan på de riktigt köpstarka sadelkunderna jobbar hon främst med sadelinprovningar och omstoppningar.

– Jag gör även en hel del bredare nosgrimmor för dressyr som blivit populära. En av mina senaste kunder är Grand Prix ryttaren Mattias Jansson. Han var väldigt nöjd och har beställt ett gäng till. Jättekul! Jag har fått bilder när han är ute och tävlar där hästarna bär min nosgrinna, berättar Mia entusiastiskt.

Att hennes produkter har börjat synas ute på tävlingar och bäras av välmeriterade ryttare är den bästa reklamen hon kan få.

Men ännu har framgångarna inte

lett till att pengarna i någon högre grad börjat strömma in i företaget. Men hon är fortfarande i uppbyggnadsskedet.

– Nej, ännu är det alldeles för tidigt att ta ut lön. Men jag är van att leva på ekonomisk sparlåga sedan Tärnsjötiden, en period när jag dessutom hade två egna tävlingshästar. Så jag känner mig rik vid de tillfällena när jag kan ta ut ett par tusen ur företaget.

Men det går åt rätt håll.

– Jag fördubblar försäljningen månad för månad och följer min budget. Om två år räknar jag med att kunna ta ut en riktig lön om det fortsätter på det här viset. I dag har jag ju företaget på halvtid och jobbar resten av tiden med hästarna. Så det brukar bli en effektiv arbetstid på fem timmar per dag, så det finns plats för fler timmar i verkstaden.

Under det här första dryga året som företagare har hon varit lite sparsam med marknadsföringen.

– Framför allt har jag lagt ner mycket tid på min hemsida. Jag ser också till att sprida mina visitkort och jag har varit med som sponsor på några hästtävlingar. Men jag har avstått från annonsering eftersom jag inte haft tid att ta så mycket mer jobb.

Hon har också kunnat hålla ner etableringskostnaderna eftersom hon delar verkstad med sin mamma. Den var redan ganska välutrustad med bland annat en äldre men pålitlig pff-symaskin, skärbord och nödvändiga verktyg.

– Drömmen är att kunna köpa in en falsmaskin. Den vore till stor hjälp när man gör sadlar, så att man kan köra in en hel sadelkåpa och få ut den i rätt tjocklek.

Något annat som står på önskelistan är slipmaskiner och en symaskin med fri arm, som gör det möjligt att vinkla lädret mer, så att det blir lättare att komma åt, till exempel när hon syr väskor.

